

Success for All

N E D E R L A N D

Leerkrachthandleiding Plus Informatief/fictief

Les 1 - 15 : 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan'

Inhoudsopgave

.....	1
Overzicht 'Wonderlijke wezens' – Tjerk Noordraven.....	4
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5.....	6
Les 1.....	8
Les 2.....	12
Les 3.....	14
Les 4.....	16
Les 5.....	18
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10.....	21
Les 6.....	22
Les 7.....	26
Les 8.....	28
Les 9.....	30
Les 10.....	32
OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15.....	34
Les 11.....	36
Les 12.....	38
Les 13.....	40
Les 14.....	42
Les 15.....	44
Antwoorden teamboekje	47
LEESWIJZER.....	49
LES 1-5	51
LES 6-10	53
LES 11-15	56
Antwoorden toetsen	59
ANTWOORDEN TOETS LES 4.....	61
ANTWOORDEN TOETS LES 9.....	62
ANTWOORDEN TOETS LES 14.....	63
Kopieerbladen 'Wonderlijke wezens'	65

Overzicht 'Wonderlijke wezens' – Tjerk Noordraven

Les	1-5	6-10	11-15
Bladzijde*	Leeswijzer stap 1 t/m 24	Leeswijzer stap 25 t/m 49	Leeswijzer stap 50 t/m 74
Woorden van de week	gefascineerd het temperament gedijen	de kelk onheil schichtig	met de schrik vrijkomen (uitdr.) het kadaver gedesoriënteerd
Lezen en team-opdrachten	<p>Woorden van de week: Betekenenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Voorspellen:</u> Voorspellen wat ze gaan lezen en of het echt is.</p> <p><u>Verhelderen:</u> In eigen woorden uitleggen wat verschillen en overeenkomsten tussen wezens zijn, wat bedoeld wordt met natuurlijke selectie en waarom wezens een hoeveelheid kruisjes hebben bij de schaal van levensgevaar.</p> <p><u>Vraag & antwoord:</u> Uitleggen waarom wezens door hun ouders als kuiken al aan elkaar gekoppeld worden.</p>	<p>Woorden van de week: Betekenenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Verhelderen:</u> In eigen woorden uitleggen waarom soms wel en soms niet het meervoud wordt benoemd, wat verschillen en overeenkomsten zijn tussen wezens en waarom ze het wel/niet eens zijn met informatie. Een tegenargument bedenken.</p> <p><u>Vraag & antwoord:</u> Uitleggen welke mensen niet de Roşiei-vallei durven te bezoeken en waarom en uitleggen hoe het komt dat het wezen uit stap 33 van de leeswijzer zo zeldzaam is.</p>	<p>Woorden van de week: Betekenenissen opzoeken in het (spreek)woordenboek. Teamwoordenboek aanvullen.</p> <p>Lezen: <u>Verhelderen:</u> In eigen woorden uitleggen waarom een wezen zijn naam heeft, waarom een wezen drie van de vijf kruisjes heeft bij de schaal van levensgevaar, wat verschillen en overeenkomsten zijn tussen twee wezens, waarom het ene wezen gevaarlijker is dan het andere en waarom het uitbroeden van de eieren voor het wezen uit stap 60 van de leeswijzer uiterst zwaar is.</p> <p><u>Vraag & antwoord:</u> Uitleggen waarom een wezen gecreëerd wordt.</p>
Toets-opdrachten**	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>	<p>Begrijpend lezen: 3 meerkeuzevragen, 2 open vragen</p> <p>Woordenschat: 2 open vragen, 1 betekenisvolle zin, 2 meerkeuzevragen</p>
Schrijf-opdrachten***	Wonderlijke wezens bedenken en uitwerken.	Wonderlijke wezens bedenken en uitwerken.	Wonderlijke wezens bedenken en uitwerken.

*Bladzijde: De bladzijden behorende bij de stappen in de leeswijzer staan bij de antwoorden van het teamboekje achter in de handleiding (blz. 49 t/m 51). *Tip: plak een memo bij de antwoorden achter in de handleiding om het makkelijk te kunnen vinden tijdens de les.*

**Toets: Op de vierde dag wordt de toets afgenomen. De toets kent twee onderdelen: begrijpend lezen en woordenschat. De leerlingen maken de toets individueel en de toets wordt daarna gelijk nabesproken. Als meerdere leerlingen het verkeerde antwoord gekozen hebben, is het van belang om de denkstappen nog eens hardop voor te doen en in de week erna extra aandacht aan te besteden via modeling.

***Schrijfopdrachten: Er kan voor gekozen worden om een schrijfopdracht uit te spreiden over twee weken. Maak in dat geval een keuze uit de bovenstaande opdrachten.

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 1-5

'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan' – Tjerk Noordraven

Op de wereld lopen tal van monsters rond, waarvan bijna niemand het bestaan weet. Waar er in de middeleeuwen nog uitgebreid over deze wonderlijke wezens werd geschreven, wordt er vandaag de dag gedaan alsof ze niet bestaan. Maar niets is minder waar. In deze rijk geïllustreerde monster-encyclopedie lees je alles wat je moet weten over wonderlijke wezens als de bonnacon, de crocotta en de Mongoolse doodsworm. Maar liefst 150 fascinerende en huiveringwekkende monsters komen uitgebreid aan bod. Van de afanc tot de zombie, en alles wat ertussenin zit. Dit boek zorgt niet alleen voor uren leesplezier... Het kan je leven redden!

De lesdoelen van les 1-5:

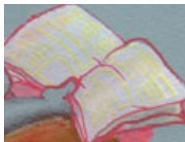
'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan' – Tjerk Noordraven Leeswijzer stap 1 t/m 24	
Informatief /fictie: (monsters/encyclopedie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen informatie op echtheid beoordelen. - De leerlingen kunnen informatie vinden in een encyclopedie.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen de betekenis van het woord 'gefascineerd' opzoeken in het woordenboek. - De leerlingen kunnen de studiewijzer 'hoort bij ..., want' invullen voor het woord 'het temperament'. - De leerlingen kunnen bepalen of 'gedijen' en 'groeien' synoniemen zijn.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan' is en wat het schrijfdoel van de auteur is. - De leerlingen kunnen voorspellen wat ze in dit boek zullen lezen en in hoeverre de inhoud van het boek echt is. - De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 6 en 7 van de leeswijzer. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat met 'natuurlijke selectie' bedoeld wordt. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 10 en 11 van de leeswijzer een bepaald aantal kruisjes hebben gekregen bij de schaal van levensgevaar. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 12 van de leeswijzer door hun ouders als kuiken al aan elkaar gekoppeld zijn. - De leerlingen kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en kunnen uitleggen waarom.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 1-5):

- Zet het digibordschema 'Wonderlijke wezens' les 1-5* klaar.
- Hang de woordmuur op.
- Leg de teambakken klaar met daarin de leesboeken, de teamboekjes, memo's en de spiekbrieven.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team studiewijzers klaar: 1x 'synoniemen', 1x 'hoort bij ... want' en 1x 'cirkels van verschil en overeenkomst' klaar*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Leg de kaart 'voorspellen met de dobbelsteen' en een dobbelsteen voor elk team klaar (les 1).
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 4).
- Leg per team kopieerblad 'Wonderlijke wezens' klaar (les 5).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
1.	gefascineerd	9	<i>Ergens heel erg voor geïnteresseerd/erdoor betoverd zijn.</i>
2.	het temperament	92	<i>Een karaktereigenschap die bepaalt hoe je op dingen reageert.</i>
3.	gedijen	110	<i>Zich goed ontwikkelen, goed groeien.</i>

Les 1

Samenwerk vaardigheid: - Door de teams te bepalen.

Lesdoel: - De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen wat voor soort boek 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan' is en wat het schrijfdoel van de auteur is.
- De leerlingen kunnen voorspellen wat ze in dit boek zullen lezen en in hoeverre de inhoud van het boek echt is.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 1 t/m 4
- teamboekje, les 1-5
- per team de voorspelkaart en een dobbelsteen
- woordmuur
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'synoniemen'
- per team 1x de studiewijzer 'hoort bij ..., want'
- spiekbrieven 'voorspellen'
- voldoende teamwoordbonnen
- Brain Game naar keuze

VOORSPELLEN EN DOEL VAN DE SCHRIJVER

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de voor- en achterkant voorspellen waar het boek over gaat en wat het schrijfdoel van de auteur is.

DDU

1. Uitleg. "Het boek waar we vandaag mee gaan beginnen heet 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan'. Wat is het eerste dat in je opkomt als je denkt aan 'wonderlijke wezen'?" **DDU.**

2. Opdracht. "Ieder team gooit met de dobbelsteen en kijkt op de kaart (informatief) welke opdracht bij het aantal ogen van de dobbelsteen hoort. Bekijk de voor- en achterkant van het boek en kijk of je aanwijzingen kunt vinden waar dit boek over gaat. Overleg wat jullie teamantwoord is. Zorg ervoor dat iedereen dat teamantwoord kan geven. Als je klaar bent, kun je nog eens met de dobbelsteen gooien en een volgende vraag gaan opzoeken in het boek."

GH

Geef tijd om te bladeren in het boek, te overleggen en te komen tot teamantwoorden. Geef willekeurige beurten en schrijf de belangrijkste voorspellingen op en waardeer de antwoorden met punten. "We gaan na les 5 kijken wat we goed voorspeld hebben en wat toch anders is dan dat we nu denken."

///

DDU

3. Schrijversdoel. "De schrijver heeft het boek geschreven met een bepaald doel, wat wil de schrijver denk je?" **DDU.** "Het lijkt erop dat het boek is geschreven om de lezer te informeren. Dat is alleen het geval als het ook waar is wat erin staat. In de teamopdrachten gaan we kijken of het een informatief boek is, of dat er toch een stukje fantasie in zit."

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken, kunnen in eigen woorden aangeven of 'gedijen' en 'groeien' synoniemen zijn en kunnen een studiewijzer 'hoort bij ..., want' invullen bij het woord 'temperament'.

GH

1. Modeling. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 1-5 een deel van de woorden van de week al staan. Ik schrijf het eerste woord van de week op de woordmuur: 'gefascineerd'. Bespreek met je maatje/team wat jij denkt dat dit woord betekent. Luister actief naar de ander zodat je goed hoort wat je maatje/teamlid zegt, want straks geef ik een beurt en dan moet jij misschien vertellen wat jullie besproken hebben." **Geef tijd voor overleg**

over (één van) de woorden en bepaal via het trekken van een lollystokje/nummer wie een beurt krijgt. Waardeer (ook bij een fout antwoord) het actief luistergedrag en leg uit dat het team daarom de punten krijgt.

→

Noteer de suggesties op de woordmuur.

2. Opdracht. “Bij de teamopdrachten moeten jullie het woord ‘gefascineerd’ opzoeken in het woordenboek. Ook gaan jullie twee studiewijzers invullen. Bij het woord ‘het temperament’ moet je een studiewijzer ‘hoort bij ... , want’ invullen. Met de studiewijzer ‘synoniemen’ gaan jullie bekijken of de woorden ‘gedijen’ en ‘groeien’ synoniemen zijn. De woorden van de week vullen jullie verder aan door voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt altijd de studiewijzer ‘woord en betekenis’ gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers ‘synoniemen’, ‘hoort bij, want...’ of ‘mijn beroep is...’ Tijdens het lezen plakken jullie memo’s op woorden waarvan je de betekenis niet kent. Vervolgens overleg je met het team welke woorden jullie het meest relevant vinden voor het teamwoordenboek. Probeer zo veel mogelijk verschillende woorden te vinden. Zelfstandige naamwoorden, bijvoeglijke naamwoorden, bijwoorden, maar denk bijvoorbeeld ook aan begrippen die vallen onder figuurlijk taalgebruik.”

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen voorspellen wat ze zullen lezen in het boek en in hoeverre de inhoud van het boek echt is.

1. Opdracht. “Jullie werken met je team aan de teamopdrachten. Voordat jullie in het boek gaan lezen, lezen jullie de opdrachten in het teamboekje goed door. Sommige opdrachten moeten jullie maken voor het lezen, zoals bij voorspellen, en andere opdrachten na het lezen. De eerste twee opdrachten van deze week, waar jullie vandaag mee bezig gaan, zijn voorspelvragen. Daarbij is het dus belangrijk dat je het eerst invult en daarna pas gaat lezen. Na het lezen kijk je of je voorspelling uitgekomen is. Misschien weet je het antwoord nog niet helemaal na het lezen van de bladzijden van vandaag. In dat geval moet je in de komende lessen nog goed in de gaten houden of je het antwoord hebt. De bladzijden die we lezen per keer staan nog niet duidelijk aangegeven. Je moet aan de hand van de leeswijzer zelf ontdekken welke bladzijden je moet lezen. Die leeswijzer vind je voor in het teamboekje. Door de aanwijzing te lezen kun je op zoek naar de juiste bladzijden. Achter de aanwijzingen vul je dan in over welk dier of welke titel van het hoofdstuk het gaat en op welke bladzijden je het kan vinden. Vervolgens kun je die bladzijden gaan lezen. Twijfel je of je wel de goede bladzijden gevonden hebt, dan kun je het even bij mij komen controleren. Door memo’s te plakken tijdens het lezen help je je geheugen een beetje op weg voor het maken van de teamopdrachten. Schrijf de taakverdeling op in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is.”

2. Plannen en uitvoeren van de opdrachten.

tijd

5 minuten

3. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 1 t/m 4, memo’s plakken op aanwijzingen.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week

tip

Als u merkt dat het leeswerk te veel is voor de tijd die ervoor staat, kunt u ervoor kiezen om de laatste stap van de dag te verplaatsen naar het duolezen. Dit geldt voor alle komende lessen.

4. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, duolezen: leeswijzer stap 1.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd

20 minuten

///

6. Groep. Laat de teams vertellen wat er past bij het woord ‘het temperament’ en wat ze hebben ingevuld bij de voorspelling. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met

aanwijzingen uit het boek of hun eigen kennis. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de overige woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten. Bespreek met de leerlingen of ze woorden tegen zijn gekomen die een betekenis hebben die anders is dan in het woordenboek omschreven staat. Stimuleer de discussie waarom dit mogelijk zo is (het wordt letterlijk/figuurlijk gebruikt, het gaat om een andere betekenis, etc.).
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - samenwerkingvaardigheid - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 2

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 6 en 7 van de leeswijzer.
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat met 'natuurlijke selectie' bedoeld wordt.

- Materialen:**
- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 5 t/m 9
  - teamboekje, les 1-5
  - spiekbrieven 'verhelderen'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 1 hebben we de eerste woorden op de woordmuur geschreven. Let vandaag weer goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor je teamwoordenboek en waarmee we de woordmuur kunnen aanvullen."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 6 en 7 van de leeswijzer en kunnen in eigen woorden uitleggen wat met 'natuurlijke selectie' bedoeld wordt.

DDU

- 1. Leesdoel.** "Vandaag gaan we verder met de teamopdrachten. In les 1 hebben we vooral algemene informatie gelezen over het boek en waar de wezens zich bevinden. Vandaag gaan we ook meer informatie over de dieren zelf lezen. Dat zie je ook terug in de aanwijzingen in de leeswijzer. Bij opdracht 3 moeten jullie verschillen en overeenkomsten benoemen van de wezens uit stap 6 en 7 van de leeswijzer. Het is dus heel belangrijk dat je daar de juiste wezens gevonden hebt. Als jullie de bijbehorende wezens hebben gevonden, dan komt één iemand uit het team even bij mij controleren of het de juiste wezens zijn. Daarna kun je opdracht 3 maken."
- 2. Modeling.** "Het boek is vormgegeven zoals een encyclopedie ook is vormgegeven. Wie weet wat een encyclopedie is en wat daarin staat?" **DDU.** "Een encyclopedie is een boek met informatie over verschillende dingen. Per bladzijde wordt over een ander onderwerp informatie gegeven en de onderwerpen staan op alfabetische volgorde. Tegenwoordig maken we veel gebruik van het internet om dingen op te zoeken, maar voordat het internet bestond was een encyclopedie onmisbaar. Deze informatie kunnen we goed gebruiken bij het zoeken naar de wezens aan de hand van de aanwijzingen in de leeswijzer. De eerste aanwijzing van vandaag staat bij stap 5: 'Vind het tweede wezen dat met de 'C' begint. Daarbij is het dus belangrijk dat ik weet dat de wezens op alfabetische volgorde staan. Ik kan dit wezen op meerdere manieren vinden. Ik kan door het boek gaan bladeren, op zoek naar de wezens die met de letter 'C' beginnen en dan gaan tellen zodat ik de tweede heb. Ik weet dat de 'C' de derde letter in het alfabet zit, dus dat ik een beetje aan het begin moet kijken." **Doe voor hoe je door het boek bladert, op zoek naar de 'C'.** Een andere mogelijkheid is om achterin te kijken in het register. Daar kan ik bij de C kijken en dan van het tweede wezen de bladzijdenummers opzoeken. In het register staan soms ook andere woorden, zoals landen en plaatsen. Ik moet

dan dus wel goed opletten dat ik alleen de wezens tel en niet ook de landen mee tel. In beide gevallen kom ik bij het goede antwoord, dus je kan kiezen welke manier je handiger vindt.”

3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. “Lees de opdracht met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo’s met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten.”

tip *Bespreek met de leerlingen dat er in het register soms meerdere paginanummers achter een wezen staan. Dit heeft ermee te maken dat het wezen ook genoemd wordt op andere bladzijden. Je herkent de bladzijden met informatie over het wezen doordat het altijd twee aaneensluitende bladzijden betreft. Hier lopen de leerlingen tegenaan bij stap 6.*

tijd 5 minuten

4. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 5 t/m 9, memo’s plakken op aanwijzingen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duolezen: leeswijzer stap 9.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd 20 minuten

7. Groep. Laat de teams vertellen wat ‘natuurlijke selectie’ is. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen uit het boek of hun eigen kennis. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

///

AFRONDING

GH **1. Samenwerken.** Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

///

GH **2. Woordmuur.** Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

///

terugblik

- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

spel

- Brain Game naar keuze

Les 3

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 10 en 11 van de leeswijzer een bepaald aantal kruisjes hebben gekregen bij de schaal van levensgevaar.
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 12 van de leeswijzer door hun ouders als kuiken al aan elkaar gekoppeld zijn.
  - De leerlingen kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en kunnen uitleggen waarom.

- Materialen:**
- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 10 t/m 14
  - teamboekje, les 1-5
  - spiekbrieven 'verhelderen' en 'vraag & antwoord'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden staat al vast, maar de laatste woorden kiezen jullie zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 10 en 11 van de leeswijzer een bepaald aantal kruisjes hebben gekregen bij de schaal van levensgevaar en waarom de wezens uit stap 12 van de leeswijzer door hun ouders als kuiken al aan elkaar gekoppeld zijn en ze kunnen uitleggen of deze laatste vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en waarom.

Besteed aandacht aan de voorspelling over de echtheid van de inhoud. Bespreek met de leerlingen dat het niet echt is en dat deze wezens niet bestaan. Doe dit voornamelijk wanneer je leerlingen in de groep hebt die angstig aangelegd zijn om te benadrukken dat ze deze wezens dus niet tegen kunnen komen.

- DDU**
- 1. Opdrachten.** "Vandaag gaan we verder met het verhelderen en we gaan bezig met de strategie 'vraag & antwoord'. Bij opdracht 6 wordt gevraagd of het een opzoekvraag of een nadenkvraag is. Wat was ook alweer het verschil tussen die twee soorten vragen?" **DDU.** "Bedenk goed of je genoeg hebt gehad aan de informatie in de tekst of dat je zelf hebt moeten nadenken over wat de reden zou kunnen zijn. Als je genoeg had aan de informatie in de tekst, ook als je de informatie nog wel aan elkaar moet koppelen, is het een opzoekvraag. Moest je zelf het antwoord bedenken en meer je eigen kennis gebruiken, dan is het een nadenkvraag. Bij vraag 5 staan puntjes in de zin 'Dit is waarom ...'. Hier moet je dus zelf het aantal kruisjes van beide wezens nog invullen. Het is belangrijk om een goede taakverdeling te maken. Na het werken aan de teamopdrachten gaan we bespreken hoe dit is gegaan. Tijdens les 5 kunnen jullie de teamopdrachten nog afmaken, maar het is wel belangrijk dat de voorspellingen op tijd gedaan worden." **Geef de leerlingen de tijd om de opdrachten te lezen en te plannen.**

tip *Help de leerlingen eventueel met de taakverdeling om te zorgen dat iedereen een ongeveer even groot aandeel heeft gehad in het maken van de opdrachten.*

- 2. Zelfstandig lezen:** leeswijzer stap 10 t/m 14, memo's plakken bij aanwijzingen.

tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week 3. Maatjeswerk: memo's vergelijken en aan elkaar uitleggen waarom dit een belangrijke aanwijzing is, duolezen: leeswijzer stap 13.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten 4. Team. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.
tijd	<u>10 minuten</u>
GH	5. Groep. Laat de teams vertellen wat hun beredenering achter het aantal kruisjes van de schaal van levensgevaar is voor de wezens uit stap 10 en 11 van de leeswijzer. Stimuleer de leerlingen om het te onderbouwen met aanwijzingen uit de tekst of analogieën met de werkelijkheid. Laat de groep Tips & Tops geven. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
///	
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - teamopdrachten - woorden van de week - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfopdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 4

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 15 t/m 19
- toetsboekje, week 1 (les 4)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - teamopdrachten
- woorden van de week

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 15 t/m 19 en maken van de toetsvragen. "Als je de eerste vraag ingevuld hebt, mag je even je vinger opsteken. Dan kom ik eerst controleren of je de goede wezens gevonden hebt. Daarna weet je bij de andere opdrachten dan ook zeker dat je de vragen over het juiste wezen invult."

tip *Mocht u merken dat het niet handig is om de leerlingen zelf de wezens op te laten zoeken, door het creëren van onrust of door tijd, kunt u er ook voor kiezen de wezens samen te achterhalen.*

tijd 30 minuten

klaar memo's plakken, woorden van de week afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.**

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen zelf wonderlijke wezens bedenken en hierover een informatieblad maken.

1. Ophalen van kennis. "In het boek vinden we allemaal wonderlijke wezens. Je ziet dat ze allemaal anders zijn. Op het plaatje zie je hoe ze eruitzien, in het bruine vakje zie je een korte samenvatting van het wezen, waarin onder andere staat hoe hij eruitziet, hoe hij leeft en hoe gevaarlijk hij is. Daarnaast staat er elke keer een tekst bij."

2. Opdracht. “In de schrijfoopdrachten van de les 5, 10 en 15 gaan jullie zelf zulke wonderlijke wezens bedenken en bladzijden erover maken die toegevoegd zouden kunnen worden in het boek. En wie weet vindt de schrijver het wel zo goed, dat het in een nieuwe versie toegevoegd wordt... Deze keer doen we de opdracht niet in een heel team, maar in tweetallen. Samen met je maatje binnen je team ga je dus de opdracht uitvoeren. In elk tweetal maak je twee wonderlijke wezens gedurende de drie lessen die we hieraan besteden. Dit maakt een taakverdeling natuurlijk wat makkelijker: je kan allebei de uitwerking van één wezen op je nemen. Je kan nu alvast nadenken over het wezen dat je gaat bedenken. En je kunt alvast een naam bedenken voor jullie wonderlijke wezens. Misschien heb je zelfs wel tijd om al na te denken over de informatie in het bruine vakje: hoe ziet het wezen eruit bijvoorbeeld. Morgen gaan jullie dan al een deel van het kopieerblad invullen.”

tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	kenmerken van het wezen bedenken
///	Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding op de schrijfoopdracht - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - afmaken teamopdrachten - schrijfoopdracht - terugblik op de voorspelling - inleveren van teamwoordenboek - team van de week
spel	Brain Game naar keuze

Les 5

Lesdoel: - De leerlingen kunnen zelf wonderlijke wezens bedenken en uitwerken.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 20 t/m 24
- teamboekje, les 1-5
- per leerling 1x kopieerblad 'Wonderlijke wezens'

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfopdracht

vooruitblik - afmaken teamopdrachten
- schrijfopdracht
- terugblik op de voorspelling
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen zelf wonderlijke wezens bedenken en uitwerken.

1. Uitleg. "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken, en we gaan ook met de schrijfopdracht aan de slag. Tijdens les 4 heb ik jullie al uitgelegd wat de bedoeling is. Na het afmaken van de overige teamopdrachten gaan jullie bezig met het bedenken van de wonderlijke wezens en vullen jullie al een deel van het kopieerblad 'wonderlijke wezens' in. Maak voordat jullie gaan beginnen eerst een goede taakverdeling."

3. Opdracht. "Lees in het teamboekje de opdrachten nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."

tijd 30 minuten

klaar een eerste schets maken van het wezen

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

4. Presenteren van de wezens. "Jullie gaan nu als team de namen van jullie wezens en één eigenschap van de wezens presenteren aan de groep. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep." **Laat de teams de wezens presenteren. Laat de groep vragen stellen en Tips & Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week. De schrijver van de dag/week schrijft deze op in de taakbrief van komende week.**

tijd 10 minuten
///

Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze opgedaan hebben de voorspellingen beoordelen en aanvullen.

1. Uitleg. "We zijn nu vijf lessen bezig met het boek 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan'. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of we het nog steeds eens zijn met onze voorspellingen. Voorspellingen kunnen uitkomen, maar het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."

2. Opdracht. "We gaan eerst kijken naar de 'voorkant'. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (vul aan wat het antwoord van de groep was). Nu we al vijf dagen in het boek hebben gelezen weten we nu meer over de inhoud van het boek. Hebben we het juist voorspeld?"

GH **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om**
/// **het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen.** "Dan gaan we nu kijken naar de illustraties. (vul aan wat het antwoord van de groep was). Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien

GH
///

hebben?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

tip

Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.

3. Afronding. "We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het boek. Maar het boek is natuurlijk nog niet uit. Volgende week gaan we kijken of er toch nog verrassende informatie is gekomen, die we niet verwacht hadden."

AFRONDING

1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen."

2. Terugblik. "Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken." **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** "Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen."

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als 'team van de week'. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het 'team van de week'.

3. Vooruitblik. "De volgende keer lezen we verder in 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan'."

GH
///

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 6-10

De lesdoelen van les 6-10:

‘Wonderlijke wezens’ – Tjerk Noordraven Leeswijzer stap 25 t/m 49	
Informatief /fictie: (monsters/encyclopedie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen informatie op echtheid beoordelen. - De leerlingen kunnen informatie vinden in een encyclopedie.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de woord ‘schichtig’ en ‘de kelk’ opzoeken in het woordenboek en in eigen woorden uitleggen wat het woord betekent. - De leerlingen kunnen een tekening maken bij het woord ‘de kelk’. - De leerlingen kunnen de studiewijzer ‘hoort bij ..., want’ invullen voor het woord ‘onheil’. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom soms wel en soms niet het meervoud van de wezens vermeld wordt. - De leerlingen kunnen benoemen welke mensen de Rosjei-vallei niet durven te bezoeken voor goud en waarom niet. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen hoe het komt dat de wezens uit stap 33 in de leeswijzer zeer zeldzaam zijn. - De leerlingen kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en kunnen uitleggen waarom. - De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 32 en 33 van de leeswijzer. - De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 38 en 39 van de leeswijzer. - De leerlingen kunnen uitleggen waarom ze het (on)eens zijn met de informatie in de alinea ‘Geen dief’ bij het wezen uit stap 37 van de leeswijzer en kunnen een tegenargument bedenken.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen zelf een wonderlijke wezen bedenken en uitwerken.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 6-10):

- Kijk de opdrachten van les 1-5 na en leg de teamboekjes ‘Wonderlijke wezens’ weer klaar.
- Zet het digibordschema ‘Wonderlijke wezens’ les 6-10* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team studiewijzers klaar: 1x ‘hoort bij ..., want’, 1x ‘synoniemen’ en 2x de studiewijzer ‘cirkels van verschil en overeenkomst’*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 9).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
6.	de kelk	172	<i>De buitenste krans blaadjes van een bloem.</i>
7.	onheil	32	<i>Een ramp, grote narigheid.</i>
8.	schichtig	40	<i>Als je snel schrikt of bang bent.</i>

Les 6

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel:

- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom soms wel en soms niet het meervoud van de wezens vermeld wordt.
- De leerlingen kunnen benoemen welke mensen de Roşiei-vallei niet durven te bezoeken voor goud en waarom niet.
- De leerlingen kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en kunnen uitleggen waarom.

Materialen:

- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 25 t/m 29
- teamboekje, les 6-10
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'hoort bij ..., want'
- spiekbrieven 'vraag & antwoord' en 'verhelderen'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week hebben we het voorwoord, het register en het landenoverzicht bestudeerd en hebben we al kennism gemaakt met een aantal wezens. Daarna hebben we voorspellingen gedaan, stukken tekst verhelderd en vergeleken en hebben we vragen beantwoord. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Deze week maken we kennis met meer wonderlijke wezens. Met de schrijfopdracht gaan we verder met het bedenken en uitwerken van jullie wonderlijke wezens. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 6-10."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het woordenboek opzoeken en de leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 6-10 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van deze woorden moet je de betekenis opzoeken in het (spreek)woordenboek. Voor sommige woorden moeten jullie weer een studiewijzer gebruiken. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt voor alle woorden de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'synoniemen', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...' Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom soms wel en soms niet het meervoud van de wezens vermeld wordt en kunnen benoemen welke mensen de Rojiei-vallei niet durven te bezoeken voor goud en waarom niet.

DDU	<p>1. Leesdoel. “Deze week gaan we stukken tekst verhelderen en we gaan vragen beantwoorden bij een tekst. Vorige week hebben we geconstateerd dat de inhoud van het boek bedacht is en de wezens dus niet echt bestaan. Waarom is het alsnog relevant om de tekst te verhelderen?” DDU. “Door het verhelderen krijg je beter inzicht in hoe een boek opgebouwd is of kun je bepaalde begrippen leren waar je iets aan hebt. Ook begrijp je de tekst beter als je de inhoud verheldert. Daardoor kun je het boek beter begrijpen en heb je er uiteindelijk meer plezier in om het te lezen.”</p> <p>2. Modeling. “Bij opdracht 1 moeten we iets verhelderen. We moeten namelijk verhelderen waarom er bij sommige wezens een meervoud van het wezen wordt benoemd tussen haakjes en bij anderen niet. Op bladzijde 86 zie ik bijvoorbeeld staan dat het meervoud van de draugen ‘draugar’ is. Op de bladzijde ervoor, over de draak, zie ik dit niet. Wat valt op aan het meervoud van de draugen?” DDU. “Het is een ongebruikelijke manier van een meervoud benoemen. Als het er niet bij stond, had ik nooit bedacht dat je zou zeggen ‘één draugen, twee draugar’ Misschien heeft dat er iets mee te maken. Daar kan ik achter komen door ook naar de andere voorbeelden te kijken waarbij ze het meervoud benoemen en dit te vergelijken met de bladzijden waar ze dit niet doen. Dat kunnen jullie straks eens doen.”</p> <p>3. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.</p>
tijd	<u>5 minuten</u>
	4. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 25 t/m 29, memo’s plakken op mogelijke aanwijzingen voor de opdrachten.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week
	5. Maatjeswerk: memo’s vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: leeswijzer stap 29.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
	6. Teamopdrachten. Uitvoeren van de teamopdrachten.
tijd	<u>20 minuten</u>
GH	7. Groep. Laat de teams vertellen wat de reden is dat bij sommige wezens het meervoud wordt genoemd en bij sommigen niet (klopte de suggestie in de instructie?). Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel
///	samenwerkvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
///	

terugblik

- samenwerkvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

vooruitblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 7

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen hoe het komt dat de wezens uit stap 33 in de leeswijzer zeer zeldzaam zijn.
  - De leerlingen kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en kunnen uitleggen waarom.
  - De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 32 en 33 van de leeswijzer.

- Materialen:**
- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 30 t/m 34
  - teamboekje, les 6-10
  - per team 1x de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst'
  - spiekbrieven 'vraag & antwoord' en 'verhelderen'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. Uitleg. "Tijdens les 6 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen hoe het komt dat de wezens uit stap 33 in de leeswijzer zeer zeldzaam zijn, kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en waarom en ze kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 32 en 33 van de leeswijzer.

1. Uitleg. "Bij les 6 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we verder de strategieën 'vraag & antwoord' en 'verhelderen'. Net als bij les 6 gaan jullie tijdens het lezen memo's plakken op aanwijzingen die kunnen helpen bij het bedenken van vragen en het verhelderen van de tekst. Bij opdracht 3 zien we puntjes staan bij de zin die begint met 'Dit is waarom ...'. Hier moet je dus zelf nog de naam van het wezen invullen. Zorg dat je het goed noteert, zodat het klopt in de zin."

2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten. "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten. We gaan weer wezens met elkaar vergelijken door gebruik te maken van de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst'. Zorg ervoor dat je zeker bent dat je de goede wezens bij de stappen van de leeswijzer hebt gevonden en opgeschreven voordat je daaraan begint. Kom het eventueel eerst bij mij controleren."

tijd 5 minuten

	3. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 30 t/m 34, memo's plakken op aanwijzingen voor de vragen en het verhelderen.
tijd	<u>10 minuten</u>
klaar	woorden van de week
	4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: leeswijzer stap 34.
	<u>10 minuten</u>
tijd	woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten
klaar	5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de teamopdrachten.
	<u>15 minuten</u>
tijd	6. Groep. Laat de teams vertellen welke verschillen en overeenkomsten ze gevonden hebben tussen de wezens van stap 32 en 33. Laat de andere teams over de antwoorden nadenken of de antwoorden opzoeken. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
GH	
///	
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.
///	Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten
spel	Brain Game naar keuze

Les 8

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 38 en 39 van de leeswijzer.
  - De leerlingen kunnen uitleggen waarom ze het (on)eens zijn met de informatie in de alinea 'Geen dief' bij het wezen uit stap 37 van de leeswijzer en kunnen een tegenargument bedenken.
  - De leerlingen kunnen aangeven of de vraag een opzoekvraag of een nadenkvraag is en kunnen uitleggen waarom.

- Materialen:**
- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 35 t/m 39
  - teamboekje, les 6-10
  - per team 1x de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst'
  - spiekbrieven 'samenvatten'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden heb ik voor jullie gekozen, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus weer goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de wezens uit stap 38 en 39 van de leeswijzer, kunnen uitleggen waarom ze het (on)eens zijn met de informatie in de alinea 'Geen dief' bij het wezen uit stap 37 van de leeswijzer en kunnen een tegenargument bedenken.

- 1. Uitleg.** "Tijdens les 7 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we verder met vragen beantwoorden en verhelderen. Bij opdracht 5 gebruiken we voor het verhelderen de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst'. Kom gerust weer even bij mij controleren of je de juiste wezens gevonden hebt in de leeswijzer voordat je de studiewijzer invult. Schrijf de taakverdeling in het teamboekje en houd elkaar goed op de hoogte van wat je hebt gedaan. Iedereen moet straks weten wat het antwoord is."

- 2. Teamopdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** leeswijzer stap 35 t/m 39, memo's plakken op aanwijzingen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: leeswijzer stap 39.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

tijd	5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de teamopdrachten.
GH	<u>15 minuten</u>
///	6. Groep. Laat de teams vertellen of ze het eens zijn met de informatie in de alinea 'Geen dief' bij het wezen uit stap 37 van de leeswijzer en welk tegenargument ze bedacht hebben. Laat de andere teams over de antwoorden nadenken of de antwoorden opzoeken. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkvaardigheid bereikt: punten.
AFRONDING	
GH	1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.
///	
GH	2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met gebruik van argumenten met punten.
///	
terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - woorden van de week - teamopdrachten - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - introductie schrijfpdracht
spel	Brain Game naar keuze

Les 9

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 40 t/m 44
- toetsboekje, week 2 (les 9)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.
tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 40 t/m 44 en maken van de vragen. "Als je de eerste vraag ingevuld hebt, mag je even je vinger opsteken. Dan kom ik eerst controleren of je de goede wezens gevonden hebt. Daarna weet je bij de andere opdrachten dan ook zeker dat je de vragen over het juiste wezen invult."
tijd 30 minuten
klaar woorden van de week afmaken, stillezen
4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog."
Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten. Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

1. Opdracht. "Vorige week hebben we een begin gemaakt met het bedenken van een wonderlijk wezen. Vandaag en in de volgende les gaan jullie de tekst schrijven die bij het wezen hoort. Net als in het boek gaan jullie een verhaal bij het wezen schrijven. Dat doe je met tussenkopjes. Die tussenkopjes vertellen in één of twee woorden wat je in de alinea gaat vertellen. Vandaag kun je alvast bedenken wat je wil gaan zeggen. Dat hoeft nog niet heel gedetailleerd, maar kan in grote lijnen. Op basis daarvan kun je kopjes bedenken voor de tekst."

In de meeste teksten over de wezens zijn ongeveer vier kopjes. Probeer dus ook vier kopjes per wonderlijk wezen te bedenken. Als dat vandaag nog niet af is, is dat niet erg. Morgen kun je hiermee verder en kun je de tekst gaan schrijven.”

tijd 10 minuten

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

terugblik	<ul style="list-style-type: none"> - toets - voorbereiding schrijfpdracht - punten en feedback
voorblik	<ul style="list-style-type: none"> - schrijfpdracht - inleveren van teamwoordenboek - team van de week
spel	Brain Game naar keuze

Les 10

Lesdoel: - De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 45 t/m 49
- teamboekje, les 6-10
- kopieerblad 'Wonderlijke wezens' (uitgedeeld in les 5)

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding schrijfp opdracht

vooruitblik - schrijfp opdracht
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN AFMAKEN EN SCHRIJFP OPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

1. Uitleg. "Vandaag hebben jullie de tijd om de opdrachten af te maken, en we gaan ook verder met de schrijfp opdracht. Voordat jullie gaan beginnen, maken jullie een plan van aanpak. Als dat nog niet helemaal duidelijk is, moeten jullie nog even overleggen wie in jullie team wat gaat doen. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."

tip *Mocht u merken dat het niet handig is om de leerlingen zelf de wezens op te laten zoeken, door het creëren van onrust of door tijd, kunt u er ook voor kiezen de wezens samen te achterhalen.*

tijd 40 minuten

klaar beginnen aan de tekening van het wezen, maatje helpen

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

4. Presentatie van het wezen. "Jullie gaan nu als team vertellen welke kopjes jullie bij de wezens hebben gekozen en waarom. Overleg hoe jullie dat gaan doen en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."

tijd 5 minuten

5. Laat de teams hun kopjes bij de wezens presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week.

tijd 10 minuten

6. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.

tijd 5 minuten

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

1. Woorden van de week. "Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur. Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen."

GH
///

2. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we verder in ‘Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan’.”

OVERZICHT BIJ HET BOEK, LES 11-15

De lesdoelen van les 11-15:

‘Wonderlijke wezens’ – Tjerk Noordraven Leeswijzer stap 50 t/m 74	
Informatief /fictie: (monsters/ encyclopedie)	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen hebben plezier tijdens het lezen. - De leerlingen kunnen informatie op echtheid beoordelen. - De leerlingen kunnen informatie vinden in een encyclopedie.
Teamopdrachten	
Woordenschat:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in het woordenboek opzoeken. - De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen. - De leerlingen kunnen een situatie beschrijven waarin je gedesoriënteerd kan zijn.
Lezen:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 53 van de leeswijzer deze naam heeft. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 54 van de leeswijzer gecreëerd worden. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 55 van de leeswijzer drie van de vijf kruisjes heeft bij de schaal van levensgevaar. - De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de twee wezens uit stap 58 van de leeswijzer. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 62 van de leeswijzer veel gevaarlijker is dan het wezen uit stap 63 van de leeswijzer. - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het uitbroeden van de eieren van de wezens uit stap 60 van de leeswijzer een uiterst zwaar proces is.
Schrijven:	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

Vorbereiding (voorafgaand aan les 11-15):

- Kijk de opdrachten van les 6-10 na en leg de teamboekjes ‘Wonderlijke wezens’ weer klaar.
- Zet het digibordschema ‘Wonderlijke wezens’ les 11-15* klaar.
- Leg (spreek)woordenboeken klaar (teamopdrachten).
- Leg per team studiewijzers klaar: 1x ‘uitdrukkingen en spreekwoorden’, 1x ‘cirkels van verschil en overeenkomst’*.
- Leg per team voldoende studiewijzers* klaar om het teamwoordenboek aan te vullen.
- Hang de woordmuur op.
- Leg antwoordblad ABCD* met wasknijper klaar per leerling (les 14).

* Zie site: <http://successforall-nederland.nl>

Les	Woorden van de week	Blz.	Betekenis
11.	met de schrik vrijkomen (uitdr.)	52	<i>Ergens van afkomen zonder dat je iets overkomen is.</i>
12.	het kadaver	140	<i>Het dode lichaam van een dier.</i>
13.	gedesoriënteerd	188	<i>In de war zijn.</i>

Les 11

**Samenwerk
vaardigheid:** - Door de teams te bepalen.

Lesdoel: - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 53 van de leeswijzer deze naam heeft.
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom de wezens uit stap 54 van de leeswijzer gecreëerd worden.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 50 t/m 54
- teamboekje, les 11-15
- voldoende studiewijzers om het teamwoordenboek aan te vullen
- per team 1x de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden'
- spiekbrief 'voorspellen' en 'verhelderen'
- woordmuur

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

1. Terugblik. "Vorige week hebben we kennism gemaakt met een heleboel wonderlijke wezens. Deze week gaan we dat weer doen. Na de afronding van de teamopdrachten hebben jullie de teamboekjes ingeleverd en heb ik de teams punten gegeven voor de opdrachten. Het team met de meeste punten is deze week het team van de week en dat is geworden... (noem de naam van het team)! Applaus voor dit team."

2. Vooruitblik. "Deze week gaan we 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan' uitlezen. We gaan weer verhelderen en vragen beantwoorden. Ook gaan jullie de schrijfo opdracht afmaken. Maar eerst bepalen we per team aan welke vaardigheid jullie willen werken. Overleg in je team aan welk doel jullie deze week extra aandacht willen besteden en schrijf dat op in het teamboekje op de teamlijst van les 11-15."

tijd 5 minuten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen de betekenissen van (spreek)woorden in de tekst in het (spreek)woordenboek opzoeken en kunnen een situatie beschrijven waarin je gedesoriënteerd kan zijn.

1. Uitleg. "In het teamboekje zie je bij de taakbrief van les 11-15 weer een deel van de woorden van de week in een kolom staan. Van twee deze woorden schrijf je de betekenis op in het teamboekje. Let op: want bij een van deze woorden moet je ook een situatie beschrijven. Je beschrijft dan een situatie waarin je gedesoriënteerd kan zijn. Ook hebben we deze week met een spreekwoord te maken, waarbij je de studiewijzer 'uitdrukkingen en spreekwoorden' invult. De woorden van de week vullen jullie verder aan door deze week voor zes woorden een studiewijzer in te vullen en zo ook je teamwoordenboek uit te breiden. Je kunt voor alle woorden de studiewijzer 'woord en betekenis' gebruiken, maar als er een andere studiewijzer is die beter bij het woord past, dan mogen jullie deze natuurlijk ook gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan de studiewijzers 'synoniemen', 'hoort bij, want...' of 'mijn beroep is...'. Zorg dat je woorden kiest die belangrijk zijn voor het begrip van de tekst en die iedereen moeilijk vindt. Vergeet niet te noteren op welke bladzijde je de woorden gevonden hebt."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 53 van de leeswijzer deze naam heeft en waarom de wezens uit stap 54 van de leeswijzer gecreëerd worden.

1. Leesdoel. "Deze week gaan we weer teamopdrachten maken die gaan over de woorden van de week, maar we gaan ook weer verder met de teamopdrachten die bij begrijpend lezen horen. We gaan deze week voornamelijk de tekst verhelderen. De vragen van vandaag horen

bij de wezens uit stap 53 en 54 van de leeswijzer. Uiteraard lees je wel over meerdere wezens. Je ziet bij de opdrachten soms weer puntjes staan in de zinnen. Het is de bedoeling dat je daar de namen van de wezens invult. Vergeet dat dus niet te doen zodra je erachter bent om welke wezens het gaat. Let dus even extra goed op bij het lezen van de informatie over de wezens uit stap 53 en 54 en plak memo's bij informatie die je kunt gebruiken bij het verhelderen en het beantwoorden van de vragen."

2. Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.

tijd

5 minuten

3. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 50 t/m 54, memo's plakken op mogelijke aanwijzingen voor het beantwoorden van de vragen.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week

4. Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: leeswijzer stap 54.

tijd

10 minuten

klaar

woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

5. Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.

tijd

20 minuten

GH

6. Groep. Laat de teams vertellen waarom het wezen uit stap 53 deze naam heeft. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen in de tekst. Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

///

AFRONDING

GH

1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH

///

2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek en op de woordmuur willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden. Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik

- samenwerkingvaardigheid
- woorden van de week
- teamopdrachten
- punten en feedback

voorblik

- woorden van de week
- teamopdrachten

Les 12

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 55 van de leeswijzer drie van de vijf kruisjes heeft bij de schaal van levensgevaar.
  - De leerlingen kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de twee wezens uit stap 58 van de leeswijzer.

- Materialen:**
- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 55 t/m 59
  - teamboekje, les 11-15
  - per team 1x de studiewijzer 'cirkels van verschil en overeenkomst'
  - spiekbrieven 'verhelderen'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- samenwerkvaardigheid
  - woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

1. **Uitleg.** "Tijdens les 11 hebben we de eerste zelfgekozen woorden op de woordmuur geschreven. Vandaag vullen we de woordmuur verder aan. Let ook vandaag dus goed op of je woorden tegenkomt die jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek. Als je nog niet alle woorden hebt opgezocht in het woordenboek, kun je daar vandaag mee verder."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 55 van de leeswijzer drie van de vijf kruisjes heeft bij de schaal van levensgevaar en kunnen verschillen en overeenkomsten benoemen tussen de twee wezens uit stap 58 van de leeswijzer.

1. **Uitleg.** "Tijdens les 11 hebben jullie als team al een deel van de opdrachten gemaakt. Vandaag gaan we weer verder met de teamopdrachten. De opdrachten die bij de tekst horen die we vandaag gaan lezen horen bij de strategie verhelderen."

2. **Teamopdrachten. Plannen van de opdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Schrijf de taakverdeling op en houd elkaar goed op de hoogte. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten."

tijd 5 minuten

3. **Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 55 t/m 59, memo's plakken op aanwijzingen voor het verhelderen.**

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

4. **Maatjeswerk: memo's vergelijken, aanwijzingen bespreken, duolezen: leeswijzer stap 59.**

10 minuten

tijd woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

klaar 5. **Teamopdrachten. Uitvoeren van de opdrachten.**

15 minuten

tijd

GH 6. Groep. Laat de teams vertellen de verschillen en overeenkomsten zijn tussen de twee wezens uit stap 58 van de leeswijzer. Stimuleer de leerlingen om het te bewijzen met aanwijzingen uit de tekst.

/// Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling inleveren.

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de teams of ze zelf ook al woorden gevonden hebben die ze in het teamwoordenboek willen zetten. Bespreek deze woorden en bepaal samen met de groep of het woorden zijn die op de woordmuur geschreven moeten worden omdat ze belangrijk zijn om te onthouden.

/// Waardeer antwoorden met gebruik van argumenten met punten.

terugblik - woorden van de week
 - teamopdrachten
 - punten en feedback

vooruitblik - woorden van de week
 - teamopdrachten

spel Brain Game naar keuze

Les 13

- Lesdoel:**
- De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 62 van de leeswijzer veel gevaarlijker is dan het wezen uit stap 63 van de leeswijzer.
  - De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het uitbroeden van de eieren van de wezens uit stap 60 van de leeswijzer een uiterst zwaar proces is.

- Materialen:**
- 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 60 t/m 64
  - teamboekje, les 11-15
  - spiekbrieven 'verhelderen'
  - Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

- terugblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

- vooruitblik**
- woorden van de week
  - teamopdrachten

WOORDEN VAN DE WEEK

Doel: De leerlingen kunnen woorden voor het teamwoordenboek uit de tekst halen.

- 1. Uitleg.** "De afgelopen lessen hebben we de woordmuur aangevuld met een aantal nieuwe woorden. Vandaag maken we de woordmuur compleet. Een deel van de woorden heb ik voor jullie gekozen, maar de laatste woorden kiezen jullie weer zelf. Let tijdens het lezen dus goed op welke woorden jullie willen gebruiken voor de woordmuur en het teamwoordenboek."

LEZEN EN TEAMOPDRACHTEN

Doel: De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen waarom het wezen uit stap 62 van de leeswijzer veel gevaarlijker is dan het wezen uit stap 63 van de leeswijzer en waarom het uitbroeden van de eieren van de wezens uit stap 60 van de leeswijzer een uiterst zwaar proces is.

- 1. Uitleg.** "Vandaag gaan jullie weer verhelderen. Bij verhelderen is het belangrijk dat je in je eigen woorden uitlegt. Het is dus de bedoeling dat je aanwijzingen uit de tekst gebruikt en hier vervolgens zelf een logische verklaring van maakt. Je neemt dus niet de tekst uit het boek over."

- 2. Teamopdrachten.** "Lees de opdrachten met elkaar goed door en overleg hoe je dit als team gaat aanpakken. Bedenk wat je de vorige les als Tips & Tops van de groep hebt gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht. Na het lezen vergelijk je de memo's met je maatje en samen met het team ga je verder met de teamopdrachten." **Geef de leerlingen de tijd om de opdrachten te plannen.**

tijd 5 minuten

- 3. Zelfstandig lezen:** leeswijzer stap 60 t/m 64, memo's plakken op aanwijzingen voor het verhelderen.

tijd 10 minuten

klaar woorden van de week

- 4. Maatjeswerk:** memo's vergelijken en aanwijzingen bespreken.

tijd 10 minuten

klaar duolezen: leeswijzer stap 64, woorden van de week, beginnen met de teamopdrachten

- 5. Teamopdrachten.** Uitvoeren van de opdrachten.

tijd 15 minuten

GH 6. Groep. Laat de teams uitleggen waarom het wezen uit stap 62 van de leeswijzer veel
 /// gevaarlijker is dan het wezen uit stap 63 van de leeswijzer. Stimuleer de leerlingen om het
 te bewijzen met aanwijzingen in de tekst.
 Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.

AFRONDING

GH 1. Samenwerken. Geef de teams tijd voor overleg en noem een nummer en laat die leerling
 vertellen hoe de planning en de samenwerking gegaan is tijdens het maken van de
 opdrachten. Bespreek waar een antwoord aan moet voldoen om het volledige aantal
 punten te halen. Vraag welk samenwerkdoel de teams voor zichzelf bepaald hebben en op
 welke wijze dit hen helpt om de teamopdrachten goed te maken. Laat de andere teams Tips
 en Tops geven. Teams die een opdracht af hebben kunnen die opdracht voor beoordeling
 inleveren.

GH 2. Woordmuur. Schrijf de woorden die bij deze les horen op de woordmuur. Vraag aan de
 /// teams met welke woorden ze de woordmuur compleet willen maken. Zorg dat de
 woordmuur vandaag volledig ingevuld is. Waardeer antwoorden die de teams geven met
 gebruik van argumenten met punten.

terugblik - woorden van de week
 - teamopdrachten
 - punten en feedback

voorblik - toets
 - introductie schrijfofdracht

spel Brain Game naar keuze

Les 14

Lesdoel: - De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 65 t/m 69
- toetsboekje, week 3 (les 14)
- antwoordblad ABCD met wasknijper
- Brain Game naar keuze

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - woorden van de week
- teamopdrachten

vooruitblik - toets
- voorbereiding op de schrijfopdracht

WOORDEN VAN DE WEEK

1. Oefenen voor de toets. De leerlingen kunnen zich voorbereiden op de toets door de betekenis van de woorden nog even door te nemen. Dit kan met het teamboekje of met de woordmuur.

tijd 5 minuten

TOETS

Doel: De leerlingen leren n.a.v. het bespreken van de toets hoe ze informatie uit een tekst kunnen halen.

1. Zet de leerlingen in toetsopstelling.
2. Lees de vragen uit het toetsboekje voor. Geef uitleg bij de vragen, o.a. door duidelijk aan te geven wat de bedoeling is van een vraag.
3. Zelfstandig lezen: leeswijzer stap 65 t/m 69 en maken van de vragen. "Als je de eerste vraag ingevuld hebt, mag je even je vinger opsteken. Dan kom ik eerst controleren of je de goede wezens gevonden hebt. Daarna weet je bij de andere opdrachten dan ook zeker dat je de vragen over het juiste wezen invult."

tip *Mocht u merken dat het niet handig is om de leerlingen zelf de wezens op te laten zoeken, door het creëren van onrust of door tijd, kunt u er ook voor kiezen de wezens samen te achterhalen.*

tijd 30 minuten

klaar woorden van de week afmaken, stillezen

4. Bespreken van de vragen. "Je krijgt van mij een blad met daarop de letters ABCD. We gaan de vragen bespreken en elke keer als ik de vraag voorgelezen heb, kijk je of je gekozen had voor antwoord A, B, C of D. Heb je voor B gekozen dan zet je de wasknijper op B. Koos je voor C dan doe je de wasknijper op die letter. Daarna doen we op mijn teken het bordje omhoog." **Lees de eerste vraag voor en vraag aan de leerlingen om de wasknijper op de letter van hun antwoord te zetten.** Kijk of de (bijna alle) leerlingen het goede antwoord hebben en ga dan door. Als er veel verschillende antwoorden gegeven zijn, model dan de stappen die de leerlingen hadden moeten maken om tot het juiste antwoord te komen.

→ *Haal de toetsen op en zet de resultaten in de scorelijst weektoets.*

VOORBEREIDING OP DE SCHRIJFOPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen zelf wonderlijke wezens bedenken en uitwerken.

1. Ophalen van kennis. "Tijdens les 5 en 10 hebben jullie al alle tekst bedacht en uitgeschreven over jullie zelfbedachte wezens. Vandaag gaan we een begin maken met de tekening bij het wezen. Bedenk goed hoe het wezen eruit moet zien. Houd daarbij ook rekening met wat je hebt ingevuld in het gedeelte over de kenmerken. Zorg dat je dit terugziet in de tekening."

2. Opdracht. “Lees het stappenplan in het teamboekje alvast door en denk er alvast over na. Misschien kun je zelfs al een schets maken van het wezen, zodat je al een idee hebt voor de daadwerkelijke tekening die je in les 15 zal maken.”

tijd 10 minuten

klaar schets maken van het wezen

/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

AFRONDING

terugblik

- toets
- voorbereiding op de schrijfpdracht
- punten en feedback

voorblik

- schrijfpdracht
- inleveren van teamwoordenboek
- team van de week

spel **Brain Game naar keuze**

Les 15

Lesdoel: - De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

Materialen: - 'Wonderlijke wezens', leeswijzer stap 70 t/m 74
- teamboekje, les 6-10

TERUGBLIK/VOORUITBLIK

terugblik - toets
- voorbereiding op schrijfpdracht

vooruitblik - schrijfpdracht
- inleveren teamboekjes en teamwoordenboek
- team van de week

TEAMOPDRACHTEN AFMAKEN EN SCHRIJFPDRACHT

Doel: De leerlingen kunnen zelf een wonderlijk wezen bedenken en uitwerken.

- 1. Zelfstandig lezen/voorlezen: leeswijzer stap 70 t/m 74.**
- 2. Uitleg.** "Vandaag gaan jullie de schrijfpdracht afmaken door een tekening van het wezen te maken. Overleg nog even wie in jullie team wat gaat doen en schrijf dit op het formulier taakverdeling. Bedenk welke Tips & Tops jullie van de groep hebben gekregen en zet dat in bij het maken van de opdracht."
- 3. Opdracht.** "Lees in het teamboekje de opdracht nog eens door en verdeel de taken. Help elkaar en maak de opdrachten helemaal af."
- tijd** 45 minuten
klaar
/// maatje helpen, nieuw wezen bedenken
Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.
- 4. Presentatie van het verhaal.** "Jullie gaan nu de tekening presenteren. Daarbij vertel je waarom je het op deze manier gedaan hebt. Benoem dus bijvoorbeeld wat belangrijk was om te tekenen naar aanleiding van de kenmerken die je bedacht had bij het wezen. Overleg hoe jullie de tekening gaan presenteren en zorg ervoor dat iedereen antwoord kan geven op vragen van de groep."
- tijd** 10 minuten
6. Bespreken. Laat de teams de tekening presenteren aan de groep, geef mogelijkheden voor het stellen van vragen aan de teams en laat de groep Tops geven. De teams kunnen deze tops inzetten voor het samenwerkdoel voor de komende week. Besteed aandacht aan het samenwerken, evalueer de samenwerking in de teams en bespreek met elkaar de moeilijkheden en een mogelijke aanpak ("Wat ga je volgende week anders/hetzelfde doen?") voor de volgende week.
- tijd** 15 minuten
/// **Teamdoel samenwerkingvaardigheid bereikt: punten.**

TERUGBLIK OP VOORSPELLEN

Doel: De leerlingen kunnen op basis van de kennis die ze hebben opgedaan de voorspelling beoordelen en aanvullen.

- 1. Uitleg.** "We hebben 'Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan' nu uitgelezen. Met de dobbelsteen hebben we allerlei voorspellingen gedaan over het boek. Vandaag gaan we kijken of de voorspellingen zijn uitgekomen. Het is natuurlijk helemaal niet raar dat ze soms ook niet uitkomen. De schrijver kan je bijvoorbeeld op een verkeerd been hebben gezet."
- 2. Opdracht.** "We gaan eerst kijken naar de 'voorkant'. We hebben voorspeld dat het boek gaat over (vul aan wat het antwoord van de groep was). Nu we het boek uit hebben gelezen weten we wat de inhoud van het boek was. Hebben we het juist voorspeld?" **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te**
- GH**
///

GH
///

vullen en/of te veranderen. “Dan gaan we nu kijken naar de illustraties. (vul aan wat het antwoord van de groep was). Klopt dit met wat we nu gelezen en gezien hebben?” **Evalueer samen met de leerlingen de voorspelling en geef punten voor juiste argumenten om het zo te laten, aan te vullen en/of te veranderen. Ga zo alle punten van de voorspelling langs en laat de teams overleggen welke argumenten ze hebben om iets te veranderen of de voorspelling zo te laten staan.**

tip

Als leerlingen moeite hebben met het vinden van argumenten, model dan voorbeelden van argumenten op basis van aanwijzingen in het boek.

DDU
///

3. Afronding. “We hebben de voorspellingen aangepast met dat wat we nu weten over het boek. Voldeed dit boek aan je verwachtingen die je er voorafgaand over had?” **DDU. Geef kort tijd om na te denken te overleggen met maatje en geef dan een beurt.**

AFRONDING

1. Woorden van de week. “Deze week hebben jullie weer zelf woorden uit de tekst gehaald voor de woordmuur. Dit zijn de woorden die we in elk geval willen onthouden. Daarnaast hebben jullie zes woorden uitgekozen voor het teamwoordenboek. Dit kunnen toevallig dezelfde woorden zijn als de woorden die we samen hebben gekozen voor de woordmuur.”

2. Inleveren teamwoordenboek en teamboekje. “Het teamwoordenboek en het teamboekje leveren jullie vandaag in. Als ik het heb nagekeken, kunnen jullie er nog punten voor krijgen.”

GH
///

3. Terugblik. “Ik zag teams heel goed samenwerken. Ik kon echt zien dat ... en ... (noem namen teams) elkaar goed hielpen. Deze week hebben de schrijvers de punten bijgehouden op de teamlijsten. Tel de punten bij elkaar op en bedenk wat er deze week goed ging in het team als je denkt aan het samenwerken.” **Geef willekeurige beurten en waardeer het antwoord met punten.** “Deze punten hebben jullie verdiend omdat je goed hebt samengewerkt: jullie hebben goed naar elkaar geluisterd en elkaar goed geholpen.”

Bedenk met elkaar wat het team met de meeste punten mag doen als ‘team van de week’. Ieder team telt de punten op. Tijdens de volgende les kunnen hier nog de punten voor de teamopdrachten en het teamwoordenboek bij komen (indien nagekeken). Het team dat dan de meeste punten heeft is het ‘team van de week.’

3. Vooruitblik. “De volgende keer lezen we een nieuw boek.”

Antwoorden teamboekje
LES 1-10

LEESWIJZER

Antwoorden leeswijzer			
Stap	Aanwijzing	Wezen/titel	blz.
1.	Lees de eerste bladzijde die geschreven is door de auteur.	Voorwoord	9
2.	Lees de bladzijden waaruit duidelijk wordt waar elk wezen leeft.	Landenoverzicht	310-311
3.	Bekijk de bladzijden waarin staat waar de informatie in dit boek vandaan komt.	Bibliografie	312-313
4.	Bekijk de bladzijden waarop alle wezens op alfabetische volgorde staan.	Register	314-317
5.	Vind het tweede wezen dat met de 'C' begint.	Calchona	48-49
6.	Vind het wezen dat in het Engels 'Unicorn' heet.	Eenhoorn	92-93
7.	Vind de eerste 'Hippo....'.	Hippocampus	114-115
8.	Vind het wezen met de kortste naam beginnend met een 'N'.	Nue	194-195
9.	Vind het wezen waarvan de naam klinkt als een typisch Japans etenswaar wat je vaak met stokjes in een restaurant kan eten.	Shishi	232-233
10.	Vind het wezen beginnend met een 'H', waarvan het eerste en het tweede deel van de naam op elkaar rijmen.	Hakutaku	110-111
11.	Vind het wezen dat begint met een 'I' en waarvan de naam uit twee woorden bestaat.	Ibong adarna	130-131
12.	Vind het laatste wezen in de rij van wezens die met een 'J' beginnen.	Jian	142-143
13.	Vind het wezen dat als laatste in de alfabetische rij komt van de wezens die in Schotland leven.	Srogaig	246-247
14.	In de rij met wezens die beginnen met een 'V' is er één wezen dat een andere tweede letter heeft. Vind dit wezen.	Vuurvogel	276-277
15.	Vind het zesde wezen uit het boek.	Alphyn	20-21
16.	Vind het op een na laatste wezen in de rij van wezens die met een 'A' beginnen.	Arase	28-29
17.	Vind het tweede wezen in de alfabetische rij van wezens die in Iran leven.	Calopus	50-51
18.	Vind het wezen dat alfabetisch na 'Fa..' komt.	Feniks	100-101
19.	Vind het enige wezen dat zich in Nederland bevindt.	Wit wief	284-285
20.	Vind het wezen dat na 'Kappa' komt in de rij van wezens die in Japan leven.	Kitsune	150-151
21.	Vind het wezen dat voor de 'Mishipizhiw' komt.	Mindi	178-179
22.	Er is een letter waarmee maar van één wezen de naam begint. Zoek het wezen dat met die letter begint.	Qirirn	214-215
23.	Vind het wezen dat met een 'T' begint en waarvan de naam uit twee delen bestaat die aan elkaar gekoppeld zijn met een koppelteken.	Ti-chiang	256-257
24.	Vind het enige wezen dat in Nepal leeft.	Yeti	292-293
25.	Vind het derde wezen dat met 'Ch' begint.	Chupacabra	64-65
26.	Vind het wezen dat na de 'Draak' komt.	Draugen	86-87
27.	Vind het wezen dat in de Filipijnen woont en als enige habitat de bergen heeft.	Mantabungal	172-173
28.	Vind het wezen dat met een 'V' begint en zwarte veren heeft.	Valravn	270-271
29.	Vind het wezen dat na het wezen in stap 28 komt.	Vâlvă	272-273
30.	Vind het eerste wezen in de alfabetische rij van dieren die in Japan leven.	Bakekujira	32-33
31.	Vind het wezen met een 'C' dat in een vulkaan woont, maar niet in een grot.	Cucuo	70-71
32.	Vind het derde wezen dat met een 'G' begint.	Griffioen	108-109
33.	Vind het wezen dat na het wezen uit stap 7 komt.	Hippogrief	116-117
34.	Vind het wezen met de kortste naam die met een 'H' begint.	Hua	120-121

35.	Twee van de wezens die met een 'B' beginnen zijn het meest gevaarlijk. Vind het tweede wezen van deze twee.	Bonnacon	40-41
36.	Vind het wezen dat voor het wezen uit stap 18 komt.	Faun	98-99
37.	Vind het wezen beginnend met een 'K' dat in de zilvermijn woont.	Kobold	154-155
38.	Vind het wezen dat begint met de 'O' en een rode kleur heeft.	Onça-d'água	200-201
39.	Vind het eerste wezen dat begint met een 'T'.	Tai-açu-iara	252-253
40.	Er zijn twee wezens die met een 'A' beginnen en absoluut niet gevaarlijk zijn. Vind de grootste van de twee.	Alicorn	18-19
41.	Vind het wezen dat begint met een 'C' en alleen maar zaden eet.	Caladrius	46-47
42.	Vind het wezen dat begint met een 'H' en een zwarte vacht heeft.	Hellehond	112-113
43.	Vind het wezen beginnend met een 'S' dat eruitziet als een leeuw met een mensengezicht.	Sfinx	230-231
44.	Vind het minst gevaarlijke wezen van alle wezens die beginnen met een 'Z'.	Zlatorog	306-307
45.	Vind het wezen beginnend met een 'H' waar de minste tekst over geschreven staat.	Huallepén	122-123
46.	Vind het wezen beginnend met een 'P' waar het vaakst een 'r' in de naam voorkomt.	Parandrus	204-205
47.	Vind het eerste wezen dat met een 'S' begint.	Sadhuzag	220-221
48.	Vind het wezen dat na het wezen uit stap 23 komt.	Tompondrano	258-259
49.	Vind het grootste wezen dat op dezelfde locatie leeft als de Zeemeermens.	Zeeslang	300-301
50.	Vind het vierde wezen dat met een 'C' begint.	Camahueto	52-53
51.	Vind het gevaarlijkste wezen dat met een 'O' begint.	Omukade	198-199
52.	Vind het wezen dat in zowel Ethiopië als nog twee andere landen te vinden is.	Safat	222-223
53.	Vind het wezen waarvan de naam een andere bewoording is voor een luchtalarm.	Sirene	238-239
54.	Vind het enige wezen dat te vinden is op Haïti.	Zombie	308-309
55.	Vind een wezen dat begint met een 'H', waarvan de eerste vier letters allemaal medeklinkers zijn.	Hvcko capko	126-127
56.	Vind een wezen beginnend met een 'J', dat in Noord-Zweden leeft.	Jerff	140-141
57.	Vind het wezen dat na het wezen uit stap 22 komt.	Remora	216-217
58.	Vind een wezen beginnend met een 'W' waarvan het eerste gedeelte van zijn naam een synoniem is voor 'bos'.	Woudgeest	286-287
59.	Vind het enige wezen dat begint met een 'Z' en in paren leeft.	Zgriptor	302-303
60.	Vind het minst gevaarlijke wezen dat begint met een 'I'.	Ilerion	136-137
61.	Vind het wezen dat een skelet in linnen lappen is, beginnend met een 'M'.	Mummie	188-189
62.	Vind het wezen met de kortste naam dat in Madagaskar leeft.	Roc	218-219
63.	Er zijn meerdere wezens die beginnen met een 'S' en totaal niet gevaarlijk zijn. Vind het grootste wezen van deze wezens.	Simurgh	236-237
64.	Vind een wezen dat begint met een 'Ž'.	Žiburinis	304-305
65.	Vind een wezen beginnend met een 'B' dat je in aardappelvelden kunt vinden.	Bogle	38-39
66.	Vind het wezen dat na het wezen uit stap 11 komt.	Ichtyocentaur	132-133
67.	Vind een wezen beginnend met een 'M' waarbij de habitat van het wezen in zijn naam verwerkt zit.	Meerslang	174-175
68.	Vind het grootste wezen beginnend met een 'Z'.	Zaratan	296-297
69.	Vind een wezen beginnend met een 'Z' dat in grote groepen leeft.	Zeemeermens	298-299
70.	Vind een wezen dat begin met een 'M' en vijf meter lang is.	Megatherium	176-177
71.	Vind het tweede wezen in de alfabetische lijst van wezens die in Frankrijk leven.	Peluda	206-207
72.	Vind een wezen beginnend met een 'P' waarvan de schaduw een andere vorm heeft dan zijn eigen uiterlijk.	Peryton	208-209

73.	Vind een wezen beginnend met een 'S' dat leeft in het moeras.	Skunkaap	242-243
74.	Vind het minst gevaarlijke wezen dat met een 'U' begint.	Urus	268-269

LES 1-5

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: Gefascineerd betekent dat je ergens door betoverd bent, dat het je erg interesseert.
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: Dat je ergens door betoverd bent, dat het je erg interesseert.
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> Het antwoord is correct Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: Geïnteresseerd.
Opdracht 2	'Hooft bij...', want'
	<ul style="list-style-type: none"> Het basiswoord (woordcluster) is helemaal opgeschreven. De deelwoorden zijn juist geschreven en hebben een relatie met het woordcluster. De relaties worden duidelijk uitgelegd. De studiewijzer ziet er verzorgd uit. Voorbeelden: fel, snel aangebrand, intens.
Opdracht 3	Synoniemen (100 punten in totaal)
	Betekenis 'gedijen': Zich goed ontwikkelen, goed groeien. Betekenis 'groeien': Ontwikkelen, groter worden. Gedijen en groeien zijn synoniemen, want ze betekenen hetzelfde.
Opdracht 4	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit De betekenis is goed en duidelijk omschreven Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Voorspellen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 1	Voorspel wat je zal lezen in dit boek.
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht.

	Voorbeeld: 'We zullen over meerdere bijzondere wezens lezen. Door de titel denken we dat het geen verzonnen wezens zijn. Als we naar de afbeeldingen in het boek kijken, lijken ze wel verzonnen.'
Opdracht 2 (na het lezen van stap 1 en het bladeren door het boek)	In de titel staat het woord 'werkelijk'. Voorspel in hoeverre de inhoud van het boek echt is en bedenk welke dingen wel en niet echt zullen zijn. Op basis van welke aanwijzingen heb je deze voorspelling gedaan?
Antwoord	Ter beoordeling van de leerkracht. Voorbeeld van aanwijzingen: <ul style="list-style-type: none"> - Zelf nadenken en bladeren: Op de afbeeldingen staan wezens waarvan wij denken dat ze niet echt bestaan. - De monniken wezen naar de helderblauwe lucht toen de schrijver vroeg wie het originele boek had geschreven (blz. 9). → deze aanwijzing kan, afhankelijk van de achtergrond van de kinderen zowel als voor- als tegenargument gebruikt worden. - Het verhaal in het voorwoord klinkt niet heel realistisch (blz. 9).

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten)	
Opdracht 3	Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen stap 6 en 7 van de leeswijzer?
Antwoord	<p>Stap 6: Eenhoorn Stap 7: Hippocampus</p> <p>Verschillen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De hippocampus leeft in het water, de eenhoorn op het land. • De eenhoorn is iets gevaarlijker dan de hippocampus. • Ze leven in andere gebieden. • De hippocampus kan zwemmen en heeft schubben, de eenhoorn heeft een vacht en zwemt (in principe) niet. • De eenhoorn heeft een hoorn, de hippocampus niet. <p>Overeenkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze hebben beide onderdelen van een paard. • Ze hebben beide de omvang van een paard. • Ze leven beide in groepen.
Opdracht 4	Bij stap 9 van de leeswijzer staat in de tweede alinea het begrip 'natuurlijke selectie'. Wat wordt hiermee bedoeld?
Antwoord	Met natuurlijke selectie wordt bedoeld dat alleen de sterksten automatisch als enige overblijven. In dit geval gebeurt dat doordat de pups eerst een paar keer een val in de afgrond moeten overleven om geaccepteerd en dus opgevoed te worden door de ouders.
Opdracht 5	Lees de informatie bij de wezens uit stap 10 en 11 van de leeswijzer. Verhelder voor beide wezens de hoeveelheid kruisjes die ze hebben gekregen bij de schaal van levensgevaar.
Antwoord	<p>Stap 10: Hakutaku Dit is waarom het wezen uit stap 10 van de leeswijzer <u>1</u> kruisje(s) heeft op de schaal van levensgevaar: De Hakutaku is in principe niet gevaarlijk. Toch heeft hij één kruisje. Dat komt omdat ze je wel aan kunnen vallen als ze denken dat ze in gevaar zijn. Je moet dus wel op je hoede zijn.</p>
Antwoord	<p>Stap 11: Ibong Adarna Dit is waarom het wezen uit stap 11 van de leeswijzer <u>2</u> kruisje(s) heeft op de schaal van levensgevaar: De Ibong Adarna zal je niet aanvallen. Daarom is hij ook niet heel gevaarlijk. Als je dicht bij hem komt en zijn poep raakt je, is het wel extra gevaarlijk. Dan verander je namelijk</p>

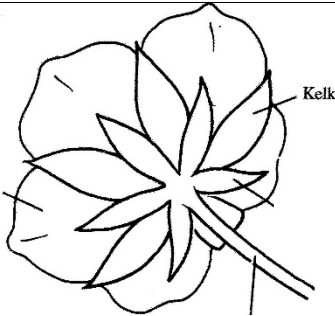
	meteen in steen. Zolang je afstand houdt is er niks aan de hand, maar dat is niet altijd makkelijk. Daarom heeft hij twee kruisjes.
--	---

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten)	
Opdracht 6	Lees de informatie bij het wezen uit stap 12. Waarom worden deze wezens door hun ouders als kuiken al aan elkaar gekoppeld?
Antwoord	De wezens kunnen zelf niet vliegen en dus ook niet op zoek gaan naar een partner. Ze hebben namelijk een partner nodig om te kunnen vliegen en daardoor ook te kunnen blijven leven. Daar helpen de ouders bij.
Soort vraag	Dit is een opzoekvraag. De informatie staat allemaal in de tekst en hoeft alleen maar aan elkaar gekoppeld te worden.

Antwoorden bij de schrijfopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De kenmerken zijn duidelijk beschreven. • Interpunctie en spelling zijn op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De kenmerken zijn bijna allemaal duidelijk beschreven. • Interpunctie en spelling zijn veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De kenmerken zijn niet allemaal duidelijk beschreven. • Interpunctie en spelling zijn veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

LES 6-10

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) Voorbeeld: Schichtig is als je snel schrikt of bang bent.
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) Voorbeeld: Als je snel schrikt of bang bent.
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) Voorbeeld: Bang.
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	Betekenis 'De kelk': Een kelk is de buitenste krans blaadjes van een bloem. Tekening:

	
Opdracht 3	'Hoort bij ... , want'
	<ul style="list-style-type: none"> • Het basiswoord (woordcluster) is helemaal opgeschreven. • De deelwoorden zijn juist geschreven en hebben een relatie met het woordcluster. • De relaties worden duidelijk uitgelegd. • De studiewijzer ziet er verzorgd uit. <p>Voorbeelden: fout, verkeerd, gevaar, vervelend.</p>
Opdracht 4	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit • De betekenis is goed en duidelijk omschreven • Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
15 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. • De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 1	Bij sommige wezens (zoals bij stap 26 en 28) wordt het meervoud van het wezen genoemd tussen haakjes. Bij andere wezens wordt dit niet genoemd. Leg in eigen woorden uit waarom dit zo is.
Antwoord	<p>Alleen bij de wezens waarbij het meervoud op een niet voor de hand liggende manier vervoegd wordt, staat erbij hoe het wel geschreven wordt.</p> <p>Voorbeeld van logische vervoeging: Mantabungal → Mantabungals</p> <p>Voorbeeld van onlogische vervoeging: Draugen → Draugar</p>

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per opdracht)	
Opdracht 2	Welke mensen durven de Roşiei-vallei niet te bezoeken voor goud? Waarom durven ze dat niet?
Antwoord	<p>Dit zijn de mensen die de Roşiei-vallei niet te bezoeken voor goud:</p> <p>De mensen die uit hebberigheid goud wil halen en het willen verspillen.</p> <p><u>Ze durven het niet omdat:</u></p> <p>Deze mensen worden door de Vâlvă naar een gang gebracht die op instorten staat en dan worden ze bedolven onder de rotsblokken.</p>
Soort vraag	Dit is een opzoekvraag. De informatie is terug te vinden in de tekst en moet vervolgens aan elkaar gekoppeld worden.

Opdracht 3	De wezens in stap 33 zijn zeer zeldzaam. Hoe komt het dat ze zo zeldzaam zijn?
Antwoord	Een Hippogrief ontstaat doordat een griffioen en een merrie samen een kleintje krijgen. Een paard is echter de prooi van de Griffioen. Het gebeurt maar heel af en toe dat hij er verliefd op wordt. Als dat zo is, bestaat er ook nog maar een kans en is het niet zeker. De Hippogrieven kunnen ook niet goed met elkaar voortplanten, omdat ze vrijwel nooit een soortgenoot tegenkomen.
Soort vraag	Dit is een nadenkvraag. De informatie staat niet in de tekst. Je moet dus zelf bedenken dat de wezens zich niet goed kunnen voortplanten als ze bijna nooit een soortgenoot tegenkomen. Ook komt het niet vaak voor dat een griffioen verliefd wordt op zijn prooi, dus daar zal ook niet snel een voortplanting plaatsvinden. Daarbij moet je dus ook weer een stap verder denken.
Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 4	Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen de wezens uit stap 32 en 33 van de leeswijzer?
Antwoord	<p>Stap 32: Griffioen Stap 33: Hippogrief</p> <p>Verschillen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Een Griffioen is gevaarlijker dan de Hippogrief. • De Griffioen lijkt meer op een leeuw en een Hippogrief meer op een paard. • Hippogrieven leven altijd alleen, de Griffioen soms ook in paren. • De Hippogrief heeft deels een dunne vacht, de Griffioen niet. • Een Hippogrief is groter dan de Griffioen. <p>Overeenkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze hebben beide vleugels en een adelaarskop. • Ze bevatten beide de kleuren wit en donkerblauw. • Ze hebben beide veren. • Hun krachten zijn klauwen en een haaksnavel. • Ze leven beide in de bergen van Noord-India
Opdracht 5	Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen de wezens uit stap 38 en 39 van de leeswijzer?
Antwoord	<p>Stap 38: Onça-d'água Stap 39: Tai-açu-iara</p> <p>Verschillen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De krachten van de Onça-d'água zijn zijn dreigend klapperende oren, grote klauwen en scherpe tanden, die van de Tai-açu-iara zijn dodelijke stank en scherpe klauwen. • De Onça-d'água gebruikt de vissers om aan zijn prooi te komen, de Tai-açu-iara zijn stank. • Een Onça-d'água leeft in heel Zuid-Amerika, de Tai-açu-iara alleen in Noord-Brazilië. • Een Onça-d'água is rood, een Tai-açu-iara zwart. <p>Overeenkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ze leven beide in een junglerivier. • Ze eten beide vissen en kaaimannen. • Ze hebben beide een gladde vacht. • Ze hebben beide hangende oren.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag en antwoord (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 6	Lees de alinea onder 'Geen dief' bij het wezen uit stap 37. Zijn jullie het hiermee eens? Waarom? Wat zou een tegenargument zijn?
Antwoord	<p>Stap 37: Kobold</p> <p><i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i></p>

Antwoord	<i>Ter beoordeling van de leerkracht.</i> Bijvoorbeeld: Dat je iets als eerste gevonden hebt, betekent niet dat al het andere wat mensen daar vinden ook van jou is.
-----------------	---

Antwoorden bij de schrijfo opdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De meeste kenmerken komen naar voren in de tekst. • De tekst is duidelijk te volgen. • Interpunctie en spelling zijn op de juiste manier gehanteerd. • De woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Sommige kenmerken komen naar voren in de tekst. • De tekst is redelijk te volgen. • Interpunctie en spelling zijn veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Weinig kenmerken komen naar voren in de tekst. • De tekst is enigszins moeizaam te volgen. • Interpunctie en spelling zijn veelal op de juiste manier gehanteerd. • De meeste woorden/zinnen zijn compleet en goed geschreven.

LES 11-15

Punten bij opdrachten bij de woorden van de week (woordenboek)	
Opdracht 1	Per woord:
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is compleet (met herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Een kadaver is het dode lichaam van een dier.</p>
9 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord) <p>Voorbeeld: Het dode lichaam van een dier.</p>
8 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord is correct • Het antwoord is niet compleet (zonder herhaling van het woord en met slechts een deel van de betekenis) <p>Voorbeeld: Een dood dier.</p>
Opdracht 2	Uitdrukkingen en spreekwoorden (100 punten in totaal)
	<ul style="list-style-type: none"> • De uitdrukking is helemaal opgeschreven. • Het basiswoord klopt. • De betekenis van de uitdrukking is in eigen woorden verteld. • De betekenis van de uitdrukking wordt duidelijk weergegeven in een tekening. • De tekening ziet er verzorgd uit. <p>Met de schrik vrijkomen: Ergens van afkomen zonder dat je iets overkomen is.</p>
Opdracht 3	Betekenis en situatie (100 punten in totaal)
	<p>Betekenis gedesorienteerd: in de war zijn.</p> <p>Een situatie waarin je gedesorienteerd zou kunnen zijn: ter beoordeling van de leerkracht.</p> <p><i>Bijvoorbeeld: Als je ouders je verplaatst hebben tijdens je slaap en je wakker wordt en geen idee hebt waar je bent.</i></p>
Opdracht 4	Per woord in het teamwoordenboek (max. 120 punten in totaal)
20 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit • De betekenis is goed en duidelijk omschreven • Het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

15 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit. De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
10 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenisvolle zin is compleet en geeft de betekenis van het woord goed weer/de illustratie maakt duidelijk wat de betekenis van het woord is en ziet er verzorgd uit óf de betekenis is goed en duidelijk omschreven en het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden
5 punten	<ul style="list-style-type: none"> De betekenis is goed en duidelijk omschreven óf het woord is goed geschreven en het basiswoord is gevonden

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 1	Leg in eigen woorden uit waarom het wezen in stap 53 van de leeswijzer deze naam heeft.
Antwoord	De Sirene heeft een stem waar je niet omheen kan en die je aandacht trekt, net als een sirene van bijvoorbeeld een politieauto. Het verschil is wel dat het geluid van de Sirene mooi en hypnotiserend is en de sirene van een politieauto niet.

Antwoorden bij de teamvragen – Vraag & antwoord (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 2	Waarom worden de wezens in stap 54 van de leeswijzer gecreëerd?
Antwoord	Zombies kunnen dan wel gevaarlijk zijn, maar ze kunnen ook nuttig zijn. Boeren zetten ze graag in op hun plantages. Ze zijn goedkoper dan mensen en ze zeuren nooit.
Soort vraag	Dit is een opzoekvraag, het antwoord op de vraag is letterlijk terug te vinden in de tekst.

Antwoorden bij de teamvragen – Verhelderen (max. 100 punten per vraag)	
Opdracht 3	Leg in eigen woorden uit waarom het wezen in stap 55 van de leeswijzer drie van de vijf kruisjes heeft bij de schaal van levensgevaar.
Antwoord	De Hvcko capko heeft drie van de vijf kruisjes op de schaal van levensgevaar, omdat je ernstig ziek kan worden door het wezen. Je kan er zelfs door doodgaan, maar dit is niet altijd het geval. Hij heeft niet alle kruisjes omdat je niet altijd doodgaat als je besmet bent door het beest en je wordt alleen besmet als je hem aanraakt.
Opdracht 4	Er zijn twee soorten van het wezen uit stap 58 van de leeswijzer. Wat zijn verschillen en overeenkomsten tussen deze twee soorten?
Antwoord	<p>De twee soorten Woudgeesten zijn: Hamadryades en Dryades.</p> <p>Verschillen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Een dryade kan zich los maken van de boom, de hamadryade niet. De dryade heeft een onderlichaam, de hamadryade niet. De hamadryade zit altijd aan dezelfde boom vast, de dryade kan ook in een andere boom gaan wonen. Hamadryades vallen je aan met de takken van de boom, de dryade bekogelt je met stenen. <p>Overeenkomsten:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het bovenlichaam van de dryade en hamadryade is gelijk. Ze hebben geen kleur en huidtype. Ze zijn zo groot als een mens. Ze hebben geen voedsel nodig. Ze wonen in Griekenland, in grote groepen of alleen.
Opdracht 5	De wezens uit stap 62 en 63 van de leeswijzer hebben veel met elkaar gemeen, zoals het voedsel, hun habitat, hun kracht. Toch blijkt het wezen uit stap 62 een stuk gevaarlijker dan het wezen in stap 63. Leg in eigen woorden uit hoe dat kan.

Antwoord	De Simurgh zal nooit een olifant grijpen waar een mens op rijdt, een Roc doet dat wel. Dit heeft dan ook grote gevolgen, omdat de Roc heel sterk is.
Opdracht 6	Bij het wezen uit stap 60 van de leeswijzer staat dat het uitbroeden van hun eieren een uiterst zwaar proces is. Leg in eigen woorden uit waarom dat zo is.
	De Ilerions moeten maar liefst veertig dagen wakker en waakzaam zijn Ze kunnen namelijk niet naar de grond en ze hebben geen poten. Normaal spreidt de Ilerion zijn vleugels als hij wil slapen om zich mee te laten voeren door de wind, maar als hij dat doet in de broedtijd, vallen de eieren. Dit geldt voor zowel het mannetje, waar de eieren op liggen, als het vrouwtje die constant over de eieren moet fladderen om ze uit te broeden

Antwoorden bij de schrijfoopdracht (max. 100 punten per opdracht)	
100 punten	<ul style="list-style-type: none"> • Alle stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • De meeste kenmerken komen naar voren in de afbeelding. • De tekening is netjes.
90 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Sommige kenmerken komen naar voren in de afbeelding. • De tekening is redelijk netjes.
80 punten	<ul style="list-style-type: none"> • De meeste stappen van het stappenplan zijn gevolgd. • Weinig kenmerken komen naar voren in de afbeelding. • De tekening is redelijk netjes.

Antwoorden toetsen
LES 1-10

ANTWOORDEN TOETS LES 4

‘Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan’ – Tjerk Noordraven

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	15. Alphyn blz. 20-21 16. Arase, blz. 28-29 17. Calopus, blz. 50-51 18. Feniks, blz. 100-101 19. Wit wief, blz. 284-285
	2	C
	3	C
	4	A
	5	‘Hij strijdt alleen als hij oordeelt dat er sprake is van onrecht.’
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	D
	10	C

ANTWOORDEN TOETS LES 9

‘Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan’ – Tjerk Noordraven

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	40. Alicorn, blz. 18-19 41. Caladrius, blz. 46-47 42. Hellehond, blz. 112-113 43. Sfinx, blz. 230-231 44. Zlatarog, blz. 306-307
	2	C
	3	B
	4	D
	5	De wezens hebben elkaar nodig om te paren. Voor het paren heb je namelijk een paar nodig: een mannetje en een vrouwtje.
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	A
	10	D

ANTWOORDEN TOETS LES 14

‘Het boek van wonderlijke wezens die werkelijk bestaan’ – Tjerk Noordraven

	Vraag	Punten per vraag	Totaal
Begrijpend lezen	1, 2, 3, 4, 5	20	100
Woordenschat	6, 7, 8, 9, 10	20	100
Totaal			200

BL	1	65. Bogle, blz. 38-39 66. Ichtyoentaur, blz. 132-133 67. Meerslang, blz. 174-175 68. Zaratan, 296-297 69. Zeemeermens, blz. 298-299
	2	C
	3	D
	4	C
	5	De Bogle heet een ongewoon gevoel voor humor, omdat hij het grappig vindt om mensen bang te maken. Normaal vinden mensen dit niet grappig, dus het is niet normaal (oftewel: ongewoon).
WS	6	Ter beoordeling van de leerkracht.
	7	Ter beoordeling van de leerkracht.
	8	Ter beoordeling van de leerkracht.
	9	C
	10	B

Kopieerbladen 'Wonderlijke wezens'

[illegible]

Uiterlijk:

Kleur:

Huidtype:

Omvang:

Kracht:

Voedsel:

Habitat:

Locatie:

Levenswijze:

Schaal van levensgevaar: ✕ ✕ ✕ ✕ ✕

Disclaimer

De inhoud van deze leerkrachthandleiding is het werk van Success for All - Nederland medewerkers van het GION, Rijksuniversiteit Groningen. De inhoud hiervan is vertrouwelijk en mag alleen gebruikt worden door scholen die toestemming hebben vanuit Success for All - Nederland om met het programma te werken.
